

10.6.2020

Rahoitusvakausvirasto**Valtiovarainministeriön kannanotto vuoden 2019 tilinpäätöksestä**

Valtiovarainministeriö antaa valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 66 i §:n mukaisen perustellun kannanottonsa Rahoitusvakausviraston vuoden 2019 tilinpäätöksestä.

Tilinpäätöskannanoton perustana ovat viraston tilinpäätös, joka sisältää toimintakertomuksen, sekä siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus. Lisäksi perustana on VTV:n tuloksellisuustarkastuskertomus 3/2020 "Rahoitusvakausviraston toiminta osana pankkiunionin yhteistä kriisintarkaisumekanismia".

Ministeriön yleisarvio Rahoitusvakausviraston tuloksellisuudesta ja tavoitteiden saavuttamisesta on hyvä¹.

Rahoitusvakausvirasto saavutti valtaosan asetetuista tavoitteista ja kaikki tärkeimmät ja vaikuttavimmat tavoitteet. Virasto onnistui lukuisilla yksittäisillä toimenpiteillä kohottamaan toimintakykyään erilaisten kriisitilanteiden ja talletussuojan laukaisevien tilanteiden varalle.

Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomuksessa ei ollut virastolle huomautettavaa.

1 Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Rahoitusvakausviraston tuloksellisuus on kehittynyt viraston neljän toimintavuoden aikana tasaisesti ja kohti vakuuttavaa toimintakykyä kriisitilanteissa. Virasto on vuosien aikana tiivistänyt viranomaisten välistä yhteistyötä ja tullut vaikuttavammaksi kansainvälisissä yhteistyöverkostoissakin.

Valtiontalouden tarkastusviraston edellä mainitun tuloksellisuustarkastuskertomuksen kannanoton mukaan Rahoitusvakausvirastolle on onnistuttu luomaan hyvät edellytykset huolehtia pankkien kriisintarkaisutehtävistä. Tarkastuksessa havaittiin, että virastolla on toiminnallinen riippumattomuus ja riittävät valtuudet kriisintarkaisuvälineiden ja muiden valtuuksien käyttöön. Virasto on laatinut kaikille sen toimivallassa oleville pankille ensimmäisen kriisintarkaisusuunnitelman ja ne sisältävät suurelta osin niiden sisällölle asetetut suositellut osa-alueet. Tarkastuksessa suositeltiin, että Rahoitusvakausviraston ja Suomen Pankin välille laadittaisiin yhteistoiminta-asiakirja tietojenvaihdosta ja yhteistyöstä ja että eri viranomaisten välinen yhteistoiminta-asiakirja päivitetäisiin.

¹ Asteikko: erinomainen / hyvä / tyydyttävä / välttävä / heikko

1.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Virasto saavutti yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteensa pääosin.

Virasto suojelee veronmaksajia ja yhteiskuntaa pankkikriisien kustannuksilta ja vaikutuksilta. Viraston yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita (eli strategisia painopisteitä) lähivuosille ovat pankkikriisien ennaltaehkäisy ja kustannusten minimointi, kriisiratkaisumekanismien yleisen tunnettuuden ja uskottavuuden lisääminen sekä uskottava talletussuoja.

Vuonna 2019 painotettiin erityisesti viraston korkeaa kykyä toimia minkä tahansa laitoksen kriisitilanteessa sekä talletussuojan laukaisevissa tilanteissa, viranomaisten välisen yhteistyön sujuvuutta ja tietoisuuden lisäämistä talletussuojasta. Näiden tavoitteiden täyttämässä virasto onnistui hyvin, vaikka yksittäisiä yksityiskohtaisempia tavoitteita jäi saavuttamatta tai ne siirtyivät vuodelle 2020.

Ministeriön näkemyksen mukaan viraston yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kannalta on edelleen keskeistä, että viraston toiminta luo uskottavuutta kriisiratkaisujärjestelmän toimivuuteen niin pankkien, muiden rahoitusmarkkinoilla toimivien, kuin laajemminkin yhteiskunnan näkökulmasta. Keskeistä on myös vaikuttaminen EU:n kriisiratkaisuneuvoston toimintaan ja sen kautta eurooppalaisen kriisiratkaisulainsäädännön soveltamisessa pankkiunionin tasolla omaksuttaviin käytäntöihin. Toimiva viranomaisten välinen yhteistyö kansallisesti, pohjoismaiden välillä ja suhteessa EU-viranomaisiin on myös olennaista kriisiratkaisujärjestelmän toimivuuden ja vaikuttavuuden kannalta.

Viraston strategiassa tapahtunut muutos talletussuojan ja kriisinhoidon kytkeemisestä tiiviimmäksi kokonaisuudeksi on viraston yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kannalta tärkeää ja kannatettava muutos. Covid 19 -kriisin mahdollisesti pitkittyessä kriisiratkaisuregiimin tosiasiallinen toimivuus ja sitä kautta viraston yhteiskunnallinen vaikuttavuus voi tulla käytännössä koeteltavaksi.

1.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

1.2.1 Toiminnallinen tehokkuus

Virasto saavutti toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteensa pääosin.

Viraston toiminnallista tehokkuutta kehitettiin vuonna 2019 erityisesti erilaisilla talletussuojaan ja kriisiratkaisusuunnitteluun liittyvillä tietojärjestelmähankkeilla, kuten talletussuojan maksatusjärjestelmällä sekä analyysijärjestelmällä, joka tehostaa muun muassa viranomaisten välistä yhteistyötä, valvontatietojen ja raporttien jakoa ja mahdollisesti myöhemmin keventää pankkien raportointivelvoitteita. Lisäksi viraston riskienhallintamalli valmistui. Viraston toiminnallista tehokkuutta voidaan pitää hyvänä.

1.2.2 Tuotokset ja laadunhallinta

Virasto saavutti toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteensa pääosin ja alla mainitut keskeisimmät tavoitteet laadullisesti hyvin:

- Nordean ensimmäisen kriisiratkaisusuunnitelman laatiminen yhteistyössä kriisiratkaisuneuvoston (SRB) kanssa
- Arvopaperikeskuksen kriisiratkaisusuunnitelman laatiminen
- LSI-laitosten kriisiratkaisusuunnitelmien päivittäminen ja MREL-päätösten antaminen

- Aktiivinen osallistuminen Suomen EU-puheenjohtajuuskauden työryhmiin sekä säädösvalmistelutyöhön työryhmien jäsenenä
- Aktiivinen osallistuminen SRB:n valmistelu-elinten ja resoluutiokomitean työryhmien työhön, Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) työryhmiin sekä muuhun kansainväliseen yhteistyöhön, kuten pohjoismais-baltialaisen va-kausyhteistyöryhmän kriisisimulaatioharjoitukseen
- Talletussuojan maksatusjärjestelmän valmistuminen ja testaus
- Yhteistyön tiivistäminen kansallisten viranomaisten kanssa erityisesti tietojen vaihtoon liittyen ja laatimalla yhteisymmärryspöytäkirja Finanssivalvonnan kanssa

1.2.3 Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen

Virasto saavutti henkilöstövoimavaroihin liittyvät tavoitteensa pääosin. Vain sairauspoissaolot ylittivät hieman asetetun tavoitteen (tavoite 8, toteuma 8,4 päivää henkilötyövuotta kohti) ja osaamisen kehittäminen jäi hieman alle tavoitteen (tavoite 4, toteuma 3,6 päivää vuodessa).

Viraston henkilöstömäärä vuoden 2019 lopussa oli 18 henkilöä. Henkilöstön työtyytyväisyys (VMbaro) on hyvällä tasolla (4,02) ja tavoitteen mukainen. Ministeriön näkemyksen mukaan on tärkeää, että pienessä asiantuntijaorganisaatiossa panostetaan henkilöstövoimavarojen kehittämiseen, ja virasto on onnistunut tässä hyvin kehittämällä viraston sisäistä keskustelukulttuuria sekä vahvistamalla asiantuntijoiden osaamista erilaisin sisäisin ja ulkopuolisten järjestämin koulutuksin sekä valmentavan johtamisen mallilla.

2 Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvas- tuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeista

Viraston raportointi antaa selkeän kuvan toteutuneesta toiminnasta ja rapor- tointi kattaa lähes kaikki vuodelle asetetut tulostavoitteet. Raportointi henkilös- töresursseista ja -kuluista sekä vuoden aikana tehdyistä kriisintarkkaisuunni- telmistä ja MREL-päätöksistä on täsmentynyt ja selkeytynyt merkittävällä ta- valla edellisestä vuodesta.

Raportoinnissa voisi kuitenkin tuoda esiin laajemmin yleisellä tasolla sitä, mi- ten viraston yhteiskunnallinen vaikuttavuus sen päätavoitteissa (pankkikriisien kustannusten minimointi sekä talletussuojan ja kriisintarkkaisu- mekanismin yleis- en tunnettuuden ja uskottavuuden lisääminen) on toteutunut. Vaikuttavuuden raportoinnissa tulisi painottaa tilinpäätös- vuodelle asetettujen tavoitteiden to- teutumista seuraavan vuoden painopisteiden kuvaamisen sijaan.

3 Toimenpiteet, joihin viraston on tarpeen ryhtyä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden paran- tamiseksi

Virasto saavutti tavoitteensa hyvin ja erityisiä toimenpiteitä ei tunnistettu.

4 Valtiovarainministeriön toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö pyrkii vahvistaminen edelleen Rahoitusvakausviraston ja muiden rahoitusmarkkinaviranomaisten välistä yhteistyötä ja päivittämään viranomai- sen välisen yhteistoiminta-asiakirjan, minkä saavuttamiseksi valtiovarainminis- teriö on aloittanut yhteydenotot eri viranomaisiin. Viraston havainnoimia tar- peita kriisintarkkaisu- ja talletussuojasääntelyn täsmentämiseksi toteutetaan elvytys- ja kriisintarkkaisu- direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä.

Ministeriössä on meneillään kehittämishanke, jonka tavoitteena on parantaa hallinnonalan tulosoajauksen ja taloussuunnittelun vaikuttavuutta sekä tehostaa, parantaa ja selkeyttää suunnittelu-, ohjaus- ja seurantaprosesseja.

Valtiovarainministeri

Matti Vanhanen

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Martti Hetemäki

Tiedoksi

Valtiovarainministeriö, rahoitusmarkkinaosasto
Valtiokonttori, tutkiahallinto.fi
Valtiontalouden tarkastusvirasto